

מופע חדש מבית VOCAL PEOPLE

תקציר ההצגה

הצוות הטכני של להקת ההרצלים מכין את הבמה להופעה אך פתאום הם מקבלים הודעה שלהקת ה"הרצלים" התפרקה.

מה הם יעשו? הצוות הטכני מחליט יחד לתפוס את ההזדמנות הזו כדי לא לאכזב את הקהל שהגיע ולתת להם את השואו הכי טוב שהם יכולים. וכך נוצר מצב שצוות טכני המורכב שישה אנשים, מנסה בפעם הראשונה לשיר ללא כלי נגינה על הבמה, באקפלה, ממיטב השירים שיש למוסיקה העברית להציע.

בזכות החברות, שיתוף פעולה, אמונה עצמית, אהבה למוסיקה עברית משובחת הם מצליחים להעמיד מופע שירים מרשים והופכים בעצמם ללהקת **ההרצלים** במקום הלהקה המקורית שהתפרקה.

נק' ללמידה ודיון :

- כוחה של מילה.
- הסלנג – התפתחות של שפה
- אם תרצו אין זו אגדה
- מהו מופע א-קפלה ?
- מהו שיר ישראלי ? אלו ז'אנרים יש במוסיקה שלנו?
- תפקידו של הזמר העברי במרקם החיים הישראלי
- אמני מפתח במוסיקה העברית
- התפתחות המוסיקה העברית
- משימה בקבוצות
- סיכום

כוחה של מילה

"לא פעם זה קשה
אבל לרוב מילה טובה
מיד עושה לי טוב
רק מילה טובה
או שתיים לא יותר מזה"

מילים: יעקב גלעד, לחן: יהודית רביץ

לכל אחד מאתנו יש ביטוי בכישרון, בידע ובמיומנויות של. **מילה טובה** הנאמרת על ידי אדם לזולתו מעבירה מסר של הערכה והוקרה כלפיו ונותנת מענה לצורך בתחושות ערך ושייכות ומגבירה את המוטיבציה לשיתוף פעולה והצלחה.

הסלנג - התפתחות של שפה

סלנג הוא חלק מן המכלול הנקרא 'שפה' והוא מוגדר כאוצר המילים והצירופים המאפיין את לשון הדיבור. לשון הדיבור בשפות העולם בכלל ובעברית הישראלית בפרט, מקיימת עם השפה הנורמטיבית יחסי גומלין דינמיים, וכך מתפתחת השפה, לרע ובעיקר לטוב. מבחינה זו שפת הדיבור בכלל והסלנג בפרט אינם רק 'לגיטימיים' אלא מרכיב חיוני של השפה החיה בהרבה שירים ישראליים עכשוויים משתמשים בסלנג ובשפה חדשה.

לסלנג תפקידים שונים בתחום החברתי והריגשי. הוא מאפשר אינטימיות, שבירה של פורמליות תקשורתית ותקשורת קלילה בין אנשים.

סלנג הוא בחירה, לא תמיד מודעת, בין כמה צורות התבטאות בשיח הפשוט. האם יש יתרון לביטוי "אני רוצה", על: "בא לי", או יתרון ל: "אתה מדבר יותר מדי" על: "אתה מנדנד"? "אתה מנג'ס" והגירסה של "אתה חופר"?

'חופר' למשל הוא דימוי מוצלח ואפקטיבי (ואם תרצו, יעיל) לדיבור יתר.

מבין שתי היצירות השונות שעולות במופע **בכניסיני תחת כנפך** (מילים חיים נחמן ביאליק) וטודו בום (מילים:בן אל תבורי ולירז רוסו) איזו יצירה עוררה בכם יותר רגש? מדוע?

אם תרצו, אין זו אגדה

"אפשר להשיג כל דבר אם רוצים" – מקור הביטוי ברומם האוטופי מאת בנימין זאב הרצל

אין דבר העומד בפני הרצון, כל דבר שרוצים לעשות, אם רוצים באמת – אפשר לעשות אותו.

אם תרצו אין זו אגדה – מה המשפט אומר עבורכם?

אחד בשביל כולם וכולם בשביל אחד - כל אחד בקבוצה תורם את חלקו וכך יוצרים שיתוף פעולה שמביא לתוצאה טובה ומרשימה יותר.

לא לפחד להגשים את עצמך !!

מה היא א-קפלה ?

מוזיקת אֶ־קפֶּלָה – A Cappella בנוסח אקפלה היא מוסיקה ווקאלית או שירה ללא ליווי כלי נגינה. כל הקולות ומה שנשמע כמו כלי הנגינה נעשים באמצעות הפה בלבד.

מהו שיר ישראלי בעיניך ולמה ?

- **אנא בחר מחרוזת שירים אחת שאהבת מהאופציות הבאות :**
- להקות ישראליות (משינה – רכסת לילה לקהיר / תיסלם – רדיו חזק / טיפקס – בתוך נייר עיתון / כוורת – נתתי לה חיי)
- להקות צבאיות (להקת הנח"ל- בשמלה אדומה / להקת פיקוד מרכז – גבעת התחמושת / להקת חיל הים – מחר אולי נפליגה בספינות)
- שירי ארץ ישראל הישנה והטובה (אני גיטרה / הכניסיני תחת כנפך / את תלכי בשדה)
- שירים שעושים שמח (החיים שלנו תותים – חנן בן ארי / יצאנו לרקוד - הדורבנים / הופה – עומר אדם / טודו בום –בן אל תבורי ולירז רוזן)
- **למה בחרת דווקא במחרוזת מסוימת ? האם היא נחשבת יותר 'ישראלית' מאחרות ?**

תפקידו של הזמר העברי במרקם החיים הישראלי

- מה תפקידו של הזמר העברי לדעתך במרקם החיים הישראלי ?
- האם תפקידו של הזמר העברי לחנך? להעניק משמעות לחיים הלא פשוטים כאן? לעודד ולנחם במלחמות? לשכנע ששווה לחיות דווקא כאן? או שאולי תפקידה העיקרי של המוסיקה הוא לבדר? לייצר בריחה מהקשיים? האם חובה לשיר על "אנחנו" או שיש מקום לאמירה אישית ופרטית ?
- ההתלבטויות הללו, של "מה נכון" למוסיקה הישראלית, ליוו את ישראל בכל תקופה. בהתחלה היו להקות צבאיות וריקודי עם, אח"כ הגיע הרוק, ונשאלה השאלה: האם זה בכלל ישראלי? ומה עם המוסיקה הים תיכונית, הדיסקו, וההיפ הופ? ומה ישראלי במוסיקה האלקטרונית?
- מה לדעתך התפקיד של המוסיקה הישראלית בימינו?

אמני מפתח בזמר העברי

- **בחר שלושה אמנים שאתה אוהב ותן דוגמא לשיר שלהם. נמק את בחירתך.**
- **שירי ארץ ישראל:** אילנית, שושנה דמארי, יפה ירקוני, חנה אלברשטיין, יהורם גאון, אסתר עופרים נעמי שמר, יאיר רוזנבלום, אריק לביא, נורית הירש, מוני אמריליו, שייקה פייקוב, עוזי חיטמן.
- **מוסיקה מזרחית:** זוהר ארגוב, עמיר בניון, חיים משה, אביהו מדינה, אייל גולן, שלומי שבת, זהבה בן, שרית חדד, ישי לוי, יואב יצחק, נתי לוי, אבי פרץ, קובי פרץ, ליאור נרקיס, עופר לוי, מרגלית צנעני, משה פרץ, עומר אדם.
- **פופ:** היי פייב, אתניקס, טיפקס, שמוליק קראוס, שלמה ארצי, יהודית רביץ, יגאל בשן, עפרה חזה, צביקה פיק, ירדנה ארזי, גידי גוב, ריטה, אריק סיני, גלי עטרי.
- **רוק:** שלום חנוך, תמוז, רונה קינן, כוורת, תיסלם, בנזין, יהודה פוליקר, משינה, החברים של נטאשה, רמי פורטיס, ברי סחרוף, אביב גפן, איפה הילד, סטלה מאריס, המכשפות, היהודים, מופע הארנבות של ד"ר קספר, מוניקה סקס.
- **היפ הופ:** סאבלימינל, הצל, שב"ק ס, פישי הגדול, הדג נחש, נצ'י נצ, 'טונה, סגול 59, אורטגה, איתי לוקץ, 'פלד, אורי שוחט, איזי, איציק פצצתי, רון נשר, מיכאל סוויסה

התפתחות המוסיקה העברית

סיפורה של המוסיקה הישראלית בשנות קיום המדינה (ועוד הרבה לפני הקמתה) הוא סיפור אהבה גדול ומסעיר. אהבה למקום, לחברים, למשפחה, לצבא למדינה, לבני הזוג - ואהבה למוסיקה עצמה.

שירים ביטאו מאז ומעולם את "רוח התקופה" בדרך אמיתית. תמיד שרנו. גם לפני 120 שנה. שרנו בכל זמן ובכל מקום. בעבודה, בטיולים, ברחוב, בבית, במקלחת. שירים מקוריים ומתורגמים, טובים ורעים, יפים ומכוערים, עצובים ומצחיקים. שרנו כשהיה לנו טוב וכשהיה לנו רע. יש מאות שירים שליוו את המפעל הציוני, את הקמת המדינה, את המלחמות ואת השגרה היומיומית כפסקול שנותן עוד טעם לחיים.

סיפורה של המוסיקה הישראלית הוא סיפור של התפתחות, של שינוי בלתי פוסק. המוסיקה תמיד התכתבה עם האווירה ששררה במדינה: מלחמת העצמאות, מלחמת ששת הימים, מלחמת יום כיפור, מלחמת לבנון הראשונה, תנועת הפנתרים השחורים, המהפך הפוליטי של '77, הסכם השלום עם מצרים - בכל רגע מהרגעים הללו המוסיקה הישראלית הייתה שם, משקפת את המציאות.

קמה לה מדינה צעירה שנלחמה על קיומה הפיזי ועל הגדרת ה"מי אנחנו". גם יוצרי המוסיקה באותו זמן התלבטו בשאלה: מהו שיר עברי? מוסיקה ערבית? מוסיקה יהודית? צלילים שהגיעו ממזרח אירופה? שירים עממיים רוסיים? שאנסונים צרפתיים? מוסיקה קלאסית? מוסיקה מצפון אפריקה? פופ? רוק? ג'אז? ואולי בכלל צריך היה ליצור את הצליל הישראלי החדש, שמוותר על שורשיו, שלא מדבר יידיש ולא ערבית ולא אנגלית, אלא רק עברית חדשה שעטופה בצליל שעוד לא היה קודם?

משימה

- התחלקו לקבוצות ובחרו נושא מתוך רשימת הנושאים:
 - אהבה
 - רוקנרול
 - מחאה
 - מסיבה
- כיתבו שיר ע"פ הנושא שבחרתם.
- לאחר כתיבת השיר יתבצע דיון על איך כל אחד בקבוצה בעצם תרם לכתיבת השיר.

סיכום

ניתן לומר שאחרי תהליך ארוך הדרגתי שעברה המוסיקה הישראלית הצלחנו ליצור תמונה נפלאה ורבגונית של מוסיקה עם צבעים מוצאים השפעות ושפה עשירה.